

Jaarprogramma vth
gemeente De Wolden

2024

Afdeling Gebiedszaken eenheid Dienstverlening

februari 2024 | versie 05.02.2024 | vastgesteld b&w 13 februari 2024

Inhoud

1. INLEIDING.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
2. UITGANGSPUNTEN.....	4
2.1 Doelstelling gemeente De Wolden.....	4
2.2 Visie handhaving gemeente De Wolden.....	4
2.3 Ervaringen afgelopen jaar.....	4
2.4 Ambitie.....	4
3. HANDHAVINGSSTRATEGIE.....	6
3.1 Strategie.....	6
3.2 Samenwerken.....	6
4. VEILIGHEID.....	8
5. HANDHAVING OPENBARE RUIMTE.....	10
5.1 Thema's.....	10
5.2 Prioritering.....	10
6. OMGEVINGSRECHT.....	12
6.1 Thema's.....	12
6.2 Prioritering.....	13
7. CAPACITEIT.....	15

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Jaarlijks stelt het college een uitvoeringsjaarplan vast voor de werkzaamheden op gebied van veiligheid, toezicht en handhaving. Dit jaarplan heeft als basis de in december 2022 vastgestelde kadernota veiligheid, toezicht en handhaving. Verder sluit het jaarplan aan op de begroting 2024 van de gemeente en die van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen.

Het jaarplan 2024 geeft inzicht in de handhavingstaken die de gemeente in 2024 uitvoert, welke capaciteit daarmee gemoeid is en wat de gewenste resultaten zijn. De handhavingstaken voeren we uit volgens de beleidsuitgangspunten uit het handhavingsbeleid en de concrete wettelijke verplichtingen. Flexibiliteit is een van de kernwaarden van de organisatie en de afgelopen jaren is gebleken dat deze eigenschap nodig is.

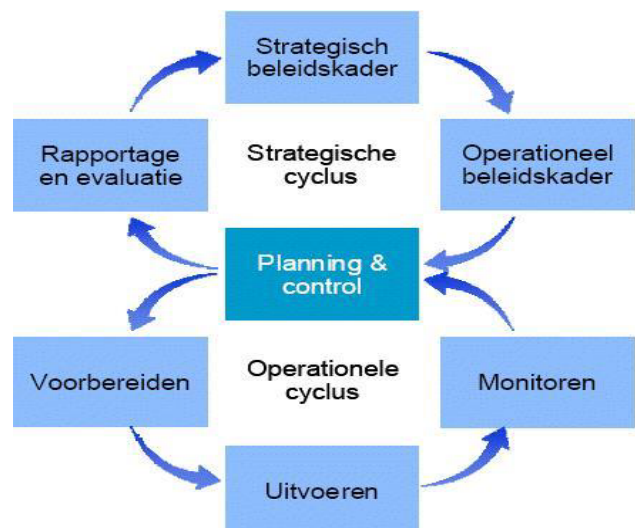
Het vaststellen en uitwerken van een jaarplan is verplicht gesteld in het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de ministeriële Regeling omgevingsrecht (Mor). Voor de doelstellingen openbare orde en veiligheid baseren wij ons op de opdracht uit de Politiewet. Het jaarplan bevat tenminste:

- een duidelijke verbinding met de gestelde doelstellingen;
- een weergave van de concrete activiteiten voor toezicht en handhaving inclusief de bijbehorende capaciteit;
- een uitwerking in een concrete werkplanning voor alle betrokken organisatieonderdelen.

Het programma voor de uitvoering van de handhaving vormt het hart van de beleidscyclus BIG 8.

Het programma komt voort uit de probleemanalyse, prioriteiten en doelen en de daarbij gehanteerde strategie en wordt vastgesteld door ons college. Uit het programma volgt de monitoring en de verslaglegging (evaluatie). De verbetermaatregelen die voortkomen uit de evaluatie worden gebruikt als aanscherping en verbetering van de probleemanalyse en de prioriteiten. Dit maakt de beleidscyclus van de handhaving rond.

Het vaststellen van het programma is op grond van het Bor een bevoegdheid van het college. Na vaststelling sturen wij het programma ter kennisname aan de gemeenteraad en in het kader van het interbestuurlijk toezicht aan de provincie. In het programma beschrijven we de geprioriteerde handhavingstaken op het gebied van de fysieke leefomgeving. Door het uitvoeren van adequate vergunningverlening, toezicht en handhaving dragen we, samen met inwoners, ondernemers en organisaties, bij aan een veilige, leefbare en duurzame gemeente. We doen het samen.

2. UITGANGSPUNTEN

2.1 Doelstelling gemeente De Wolden

Handhaving vormt samen met vergunningverlening en toezicht een belangrijk instrument om de gezondheid, veiligheid en leefbaarheid in de gemeente De Wolden te borgen en te bevorderen. De strategische doelstelling is dan ook:

“Het behouden en het verder verbeteren van een veilige, duurzame en gezonde woon-, werk- en leefomgeving in De Wolden.”

2.2 Visie handhaving gemeente De Wolden

We vinden het belangrijk dat onze inwoners zich veilig voelen in hun eigen huis en buurt. Veiligheid is een breed begrip dat om samenwerking vraagt. In onze regierol als gemeente spreken we onze veiligheidspartners aan op hun taken en verantwoordelijkheden. We gaan uit van vertrouwen, maar als het nodig is treden we op, handhaven we waar nodig. We willen minder regels vanuit de overheid. En de regelgeving die er is moet na te leven en te handhaven zijn.

2.3 Ervaringen afgelopen jaar

Vooruitlopend op het jaarverslag 2023 zien we een aantal ontwikkelingen die relevant zijn om mee te nemen in 2024. De grootste ontwikkelingen zien we op het gebied van ondermijning. Een verschuiving van ondermijning naar het Noorden, zie ook het aantal drugsproductielocaties en drugsafvaldumpingen. Ondermijning wordt niet meer gezien als een probleem van stedelijke gebieden, maar ook van buitengebieden. Dit komt onder andere door de geografische ligging van plattelandsgemeenten, die vaak afgelegen zijn en daardoor minder zichtbaar voor de buitenwereld. Op het platteland tref je veelal specifieke vormen van ondermijning aan.

We zijn in 2023 gestart met het controleren van alle Alcoholwet vergunningen. We zijn begonnen met de horeca en gaan verder met para commerciële inrichtingen en slijterijen. Dit loopt door in 2024. Het doel is om ervoor te zorgen dat er een actueel vergunningenbestand is. Daarna kunnen we verder met de andere maatregelen die genoemd zijn in het preventie- en handhavingsplan alcohol & drugs.

We hebben extra middelen ontvangen voor het uitbreiden van het team boa's. Deze zijn inmiddels geworven. Het aantal boa's binnen dit team met de bevoegdheid voor controles op de Alcoholwet is uitgebreid.

Vanaf september 2023 werken de boa's met bodycams. Dit is voor de eigen veiligheid en heeft een preventieve werking. De bijbehorende protocollen en werkinstructies zijn vastgesteld en de boa's zijn hiermee opgeleid.

De grote evenementen worden altijd bezocht door het team handhaving. Ook worden ze betrokken bij vergunningverlening vooraf en worden hun bevindingen achteraf ook meegenomen in de eventuele nieuwe vergunning. Deze cyclus draait nu weer een paar jaar na de corona jaren en blijkt effectief.

Het team omgevingstoezicht heeft de afgelopen jaren gewerkt aan de voorbereiding voor de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen alsmede de Omgevingswet. De invoering van deze wetten past in de lijn van meer risicogericht werken met de verantwoordelijkheid bij de bouwers. Met de balievergunning liep De Wolden hier al jarenlang op vooruit.

2.4 Ambitie

De ambitie voor Toezicht en Handhaving is bij te dragen aan een fijne, schone en veilige gemeente. Wij willen een gemeente zijn waar:

- Iedereen zich thuis voelt en waar mensen oog hebben voor elkaar;
- Preventie de maatregel is voorafgaand aan de handhaving;
- Bewoners doen mee in de aanpak van veiligheidsproblemen in hun buurt;

- Jongeren aan het woord bij de aanpak van veiligheidsproblemen;
- We preventieve stappen zetten om de problematiek rond alcohol en drugs te voorkomen en handhavend optreden bij overlast;
- Zichtbaar en integraal wordt samengewerkt met partners;
- Preventief wordt gewerkt op het gebied van woninginbraken.

Recentelijk heeft de raad het preventie- en handhavingsplan alcohol & drugs 2024 – 2027 vastgesteld. Op de hierin genoemde ambitie en de benodigde prioriteit en capaciteit voor de toezichthouders wordt geanticipeerd in dit jaarplan.

3. HANDHAVINGSSTRATEGIE

3.1 Strategie

Er staan de gemeente De Wolden verschillende instrumenten ten dienste om de naleving van regels te bevorderen. In hoeverre de gestelde regels ook daadwerkelijk worden nageleefd, wordt bepaald door diverse factoren. Dit varieert van kennis van de regels, het nut en de noodzaak ervan inzien, tot het bewust overtreden ervan. De gemeente heeft een aantal informele en formele instrumenten om regels te handhaven:

- Het geven van voorlichting en advies;
- Het voeren van gesprekken/bemiddeling;
- Het inzetten van waarschuwingsbrieven;
- Het inzetten van een voornemen tot een dwangsom of tot bestuursdwang;
- Het intrekken van een vergunning of een ontheffing;
- Het daadwerkelijk opleggen van een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang.

In de praktijk zullen allerlei tussenvarianten en combinaties van instrumenten worden gehanteerd. Daarbij wordt zoveel mogelijk bovenstaande volgorde aangehouden. Rekening wordt gehouden met de verschillende doelgroepen en de aard van de overtreding.

Doelgroep	Toelichting	Inzet instrument
Bewuste nalever	Kent de regels en leeft die ook na, ongeacht het toezicht.	Informeren over nieuwe regels, begeleiden in regelgeving.
Onbewuste overtreder	In de basis goedwillend, overtreedt per ongeluk de regels.	Informeren over en motiveren om de (nieuwe) regels de volgen. Inzet van positieve handhavingssancties, zoals belonen goed gedrag.
Afgedwongen nalever	Houdt zich aan de regels, doordat de sancties afschrikken.	Informeren over en motiveren om de (nieuwe) regels de volgen. Informeren over wijze van toezicht en sancties. En de gevolgen ervan.
Bewuste overtreder	Houdt zich willens en wetens niet aan regels, neemt bewust het risico.	Informeren over de (nieuwe) regels en de sancties. Inzet van handhavinginstrumenten, geen beloning voor de overtreder.

3.2 Samenwerken

Handhaven is samenwerken. De toezichthouders en handhavers werken vanuit een netwerk en werken samen met verschillende diensten en in verschillende samenwerkingsvormen. Deze netwerken blijven in 2022 en worden daar waar nodig geïntensiveerd. Intensief wordt samengewerkt met de volgende partijen:

- Regionale uitvoeringsdienst Drenthe (RUD);
- Veiligheidsregio Drenthe (VRD);
- Politie;
- Openbaar ministerie;
- Stichting welzijnswerk;
- RIEC;
- Woningcorporaties;
- Veilig thuis Drenthe.

RUD

De RUD Drenthe verzorgt op het gebied van milieu de toezicht- en handhavingstaken. Zij vormt een verlengstuk als het gaat om de gemeentelijke taken op milieugebied. De gemeente blijft als bevoegd gezag verantwoordelijk voor de uitvoering. De RUD stelt jaarlijks een eigen uitvoeringsprogramma vast en deze

wordt separaat door het college vastgesteld. De RUD werkt volgens de op 27 juni 2023 vastgestelde uitvoerings- en handhavingsstrategie Drenthe.

VRD

De veiligheidsregio Drenthe verzorgt namens de gemeente de controles op brandveiligheid. De VRD werkt volgens een vastgestelde controlefrequentie gebaseerd op de gebruiksfuncties. Risicovolle panden worden frequenter gecontroleerd dan panden met een lager risico. Zo worden alle horecalocaliteiten jaarlijks gecontroleerd en winkels 4-jaarlijks. In december worden de kerstversieringen in alle horecalocaties gecontroleerd. De insteek is het voorkomen van brandonveilige situaties en indien nodig met uitleg de bewustwording te vergroten.

Buurtteams

In 2018 zijn er twee buurtteams opgericht in De Wolden. De buurtteams werken gebiedsgebonden: De Wolden Noord en De Wolden Zuid. Binnen de twee buurtteams werken de volgende organisaties samen: Gemeente De Wolden, Stichting Welzijnswerk De Wolden, politie, Actium, Cosis, en GGZ. Soms zijn er vragen gesteld waarbij het lastig is om de juiste organisatie te vinden, of zijn er meerdere organisaties nodig. Winst van het werken in buurtteams is dat we vragen op het gebied van wonen, welzijn, zorg, en veiligheid vroegtijdig en in samenhang op kunnen pakken. De buurtteams komen maandelijks één uur bij elkaar voor overleg en het bespreken van binnen gekomen vragen.

Drentse samenwerking Buitengewone Opsporingsambtenaren

In Drenthe is een convenant opgesteld waarmee het mogelijk is om boa's onderling uit te wisselen. Door deze samenwerking maken we gebruik van elkaars expertise en kunnen we beter vraag en aanbod op elkaar afstemmen. Als er grote evenementen plaatsvinden in een bepaalde gemeente waar veel inzet nodig is, wisselen we onderling Boa's uit om de gevraagde inzet te leveren. Ook in het kader van toezicht op naleving van de Drank- en Horecawet is het belangrijk dat Boa's niet bekend zijn bij de horeca-ondernemers zodat de waarnemingen representatief zijn en men het gedrag niet aanpast op de aanwezigheid van een Boa.

4. VEILIGHEID

In 2024 geven we prioriteit op de volgende thema's.

Alcohol

- In het evenementenoverleg het gesprek aan gaan met alle organisatoren over het schenken van alcohol en hun verantwoordelijkheid hierin.
- Controle op de alcoholverstrekking (o.a. aan minderjarigen) bij evenementen continueren.
- De controle op alcoholverstrekking aan minderjarigen in de horeca, sportkantines en supermarkten continueren.
- Continuering van het actualiseren van de Alcoholwetvergunningen.

Drugs

- Toepassen van bestuursdwang bij woningen, lokalen en in de openbare ruimte waar drugshandel en hennepkweek plaatsvindt.

Ondermijning

- Continueren van de integrale ondermijningstafel, waar binnengemeentelijke signalen van ondermijning worden besproken en opgepakt.
- Een integraal plan van aanpak ondermijning opstellen en implementeren.
- Samenwerken met de Drentse gemeenten, waterschappen en provincie via de Drentse aanpak ondermijning.
- Aansluiten bij Meld Misdaad Anoniem.
- Penvoering voeren op het regionale beleidsplan mensenhandel.
- Een actueel mensenhandelbeleid vaststellen.
- Aandachtfunctionarissen mensenhandel aangewezen.
- Collega's opleiden in het herkennen van mensenhandel en het melden van signalen.

Maatschappelijke onrust en verdeeldheid

- We volgen de landelijke (overheids-)ontwikkelingen nauwgezet en maken indien nodig gebruik van het Ondersteuningsnetwerk maatschappelijke onrust (OMO).
- We blijven monitoren en maken gebruik van de informatiepositie van de politie.
- Het opzetten en onderhouden van een lokaal netwerk van sleutelfiguren. Deze lokale verbindingen zijn niet alleen belangrijk voor de sociale cohesie, maar ook voor het kunnen ophalen van signalen uit buurten/wijken.
- We geven handelingsperspectief hoe signalen te herkennen en waar dit gemeld kan worden.
- Het instellen van een meldpunt.
- We bieden onder andere bijeenkomsten voor professionals en/of vrijwilligers/inwoners aan om deskundigheid te bevorderen.
- We zorgen dat de verbinding met andere beleidsterreinen wordt versterkt.

Radicalisering

- Continueren van persoonsgerichte aanpak.
- Uitvoering geven aan het Drents Convenant Persoonsgerichte aanpak voorkoming radicalisering en extremisme.
- Intensiever samenwerken met de gemeenten in Zuidwest-Drenthe.
- Aanstellen aandachtfunctionaris en meldpunt radicalisering.
- Trainen van interne medewerkers en externe professionals, waar het gaat om het herkennen van radicalisering en extremisme.
- Continueren van het CTER-overleg met politie en de Zuid-West Drentse gemeenten.

Woonoverlast

- Het stappenplan woonoverlast actualiseren en uitrollen.

- Er komt periodieke afstemming tussen uitvoeringspartners.
- Toepassen van bestuursdwang op basis van de Wet aanpak woonoverlast.

Cybercriminaliteit?

- We gaan meedoen aan het cyberpreventie programma HackShield.
- Ontwikkelen van projectplan dat zich met name richt op jongeren, ouderen, ondernemers.
- Landelijke preventieactiviteiten doorzetten op eigen communicatiekanalen.

Wat is Hackshield?

Hackshield is een innovatief en educatief initiatief gericht op het vergroten van cyberbewustzijn en het bestrijden van digitale dreigingen. Het programma biedt educatieve modules en interactieve spellen, waarmee deelnemers, vooral kinderen van basisschoollleeftijd de vaardigheden kunnen ontwikkelen die nodig zijn om zichzelf te beschermen tegen online gevaren, zoals phishing, malware en identiteitsdiefstal. Het doel van Hackshield is om de digitale veiligheid te vergroten en de volgende generatie voor de bereiden op de uitdagingen van het digitale tijdperk.

Door deel te nemen aan HackShield, kunnen we actief bijdragen aan het vergroten van de digitale veiligheid en het

Zorg en veiligheid

- In regionaal en lokaal verband basisniveau in de aanpak mensenhandel op orde brengen en onderhouden.
- In regionaal verband een monitor mensenhandel ontwikkelen om gezamenlijke inspanningen te volgen.
- Interventie mogelijkheden zorg & veiligheid afstemmen via de aanpak complexe problematiek.
- Toepassing van de wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (bevoegdheid burgemeester).
- Continueren inzet Zorg- en veiligheidshuis en aansluiten bij zorgoverleggen om burgemeestersbevoegdheden eventueel toe te passen.
- Hulpverlening op gang helpen door bijvoorbeeld inzet tijdelijk huisverbod.
- Overlastgevend gedrag door verwarde personen voorkomen/beëindigen via persoonsgerichte aanpak.
- Toepassen van het huisverbod.
- Adviseren bij implementatie Toekomstscenario kind & gezin.

Ketenbeleid

- Coördinatie uitvoering geven aan het ketenbeleid: gedogen van en tegemoetkomen aan de behoefte van jongeren om elkaar op een veilige manier te ontmoeten in keten.

Jaarwisseling

- Voorbereiding op de jaarwisseling met de interne en externe partners. Op oudejaarsdag de schakel tussen de interne en externe partijen en eerste aanspreekpunt voor de burgemeester.
- Organiseren van de evaluatie van de jaarwisseling. Bij deze evaluatie betrekken wij ook de organisatoren van de verschillende activiteiten.

5. HANDHAVING OPENBARE RUIMTE

5.1 Thema's

De toezichthouders openbare ruimte / openbare orde (boa's) geven met controles uitvoering aan de in hoofdstuk 4 genoemde thema's. Concreet zijn dit:

- Drugscriminaliteit/Ondermijning: signaalfunctie en samenwerking met aov en ketenpartners;
- Controle horeca, naleving van de alcoholwet. Alle horecalokaliteiten worden minstens 1 keer in 2024 gecontroleerd;
- Evenementen: samenwerking met de vergunningverleners; bezoek is input voor nieuwe en terugkerende evenementen. Zichtbaarheid van de gemeente tijdens de evenementen.

Verder worden deze toezichthouders ingezet op:

- Beperking overlast door honden.
- Surveillance, zichtbaar aanwezig en naleving diverse thema's. Naast de preventieve werking heeft dit als voordeel dat de toezichthouders aanspreekbaar zijn voor meldingen.
- Waan van de dag activiteiten: inzet bij kortdurende incidenten. Assistentie hulpdiensten en calamiteiten e.d..

De afgelopen jaren is ingezet op professionalisering van het team. De personele capaciteit is op orde, inclusief de dagdagelijkse aansturing met de verbinding op de in het jaarverslag opgenomen prioritering. Met de bodycams is een grote stap gezet in de veiligheid van onze boa's. In 2024 gaan we de mogelijkheden onderzoeken voor het gebruik van passende geweldsmiddelen om de boa's nog beter te beschermen in het veilig kunnen uitoefenen van de taken.

5.2 Prioritering

Om met de beperkte capaciteit in menskracht de leefbaarheid en veiligheid zo veel mogelijk op orde te houden, zijn keuzes nodig op welke thema's wel en op welke thema's niet of slechts minimaal wordt ingezet. Hieronder zijn de te handhaven situaties nader uitgewerkt op basis van de geformuleerde uitgangspunten en met inachtneming van de knelpunten. Prioritaire thema's (1) gaan voor op andere belangrijke thema's (2), die op hun beurt weer voorgaan op situaties met een lage prioriteit (3).

De prioriteitsstelling op de thema's zijn gebaseerd op de uitkomsten van de veiligheidsmonitor 2021, het collegeprogramma 2022-2026 en informatie en uitkomsten van gesprekken met veiligheidsprofessionals.

In onderstaand overzicht zijn de taken per onderwerp weergegeven met daarbij de prioritering, het doel, de werkwijze en de strategie.

Onderwerp	Prio.	Doel	Werkwijze	Strategie
Evenementen	1	Toezicht op veiligheid tijdens evenementen. Vorbereiding op basis van een risicogerichte behandelaanpak	Op het evenemententerrein wordt toezicht gehouden door beveiligers die door de organisatie worden ingehuurd. Op het evenementen-terrein en in de kring rond het terrein wordt toezicht gehouden door team Handhaving van de gemeente, gericht op leefbaarheid, wildplassen en alcoholgebruik. De politie beperkt zich tot het handhaven van de openbare orde en optreden bij excessen	Deelname evenementenoverleg, met aandacht voor handhaafbaarheid. Vervolgens zoveel mogelijk evenementen bezoeken voor controle. De opgedane ervaring wordt ingebracht bij nieuwe en terugkerende evenementen. Toezichthouders zijn zichtbaar aanwezig en in contact met de organisatie
Horeca en kansspelen	1	Naleving van de alcoholwet en eventuele kansspelvergunning. Gelijk speelveld regelgeving voor ondernemers	Controle van commerciële, de para-commerciële horeca instellingen en de speelautomaten	Periodieke controle en op basis van meldingen. Continue aandacht voor naleving deze regelgeving
Leeftijdscontroles	2	Voorkomen en tegengaan alcoholgebruik door jongeren	Ad hoc bij eigen signalering	Bij schenken aan drinken onder 18 wordt direct

Onderwerp	Prio.	Doel	Werkwijze	Strategie
		onder 18 jaar		bestuursrechtelijk opgetreden. Bij drankgebruik door jongeren onder 18 volgt een doorverwijzing naar HALT, in samenwerking met de politie. Terugdringen en hanteerbaar maken jeugdoverlast
Uitgaan	2	Overlast door uitgaanspubliek en bezoekers aan evenementen voorkomen en/of verminderen	Door overleg vooraf met horecaondernemers en organisatoren van evenementen, wordt de kans op overlast verminderd	Het kweken van een gezamenlijke verantwoordelijkheid in het voorkomen van overlast en de aanpak daarvan
Prostitutie	2	Signalen mogelijke illegale activiteiten oppakken. Naleving exploitatievergunning	Ad hoc bij eigen signalering of bij meldingen en periodiek bij vergunde inrichting	Delen van signalen over onveiligheid met handhavingpartners en zorgverleners
Toerisme	3	Toezicht en gastheerschap op toeristische hotspots	Gastvrij optreden namens de gemeente naar toeristen. In uiterste gevallen handhaven op overtredingen en gedragingen zoals alcoholgebruik, wildplassen, drugsgebruik en parkeren	Zichtbaar aanwezig zijn op de toeristische hotspots en in uitgaansgebieden, met name in de zomermaanden en bij incidentele dagen van goed weer in voor- en najaar
Zwerfvuil Illegale stort/ dumping van afval	1	Voorkomen van vervuiling door rondslingerend afval	Probleemgerichte inzet n.a.v. probleemlocaties. Bij signaleren melding maken. Meenemen in de surveillance	Bij signaleren melding maken. Bij heterdaad, benaderen dader, (straf) beschikking/ zwerfvuil laten opruimen
Verkeerd aanbieden van afval (containers en huishoudelijk afval)	3	Voorkomen van verloedering door afvalcontainers en voorkomen meeuwenoverlast	Samenwerking met de afvalinzamelaar. Gebiedsgerichte inzet n.a.v. meldingen/ probleemlocaties	Bij aantreffen melding maken. Probleemlocatie; onderzoek naar dader, benaderen dader/ sanctioneren/ afval laten verwijderen
Parkeeroverlast	2	Toezicht op parkeren in strijd met wet- en regelgeving	Gebiedsgerichte inzet n.a.v. meldingen/ probleemlocaties	Onderzoek naar eigenaar, benaderen eigenaar/ verzoek verwijderen voertuig/ eventueel sanctioneren/ voertuig laten verwijderen bij gevaarlijke situaties en verwijzen naar plaatsen waar wel geparkeerd mag worden
Defecte fietsen / voertuigen / voertuigwrakken	3	Verbeteren aanzicht straatbeeld	Bij eigen waarneming of bij melding	Onderzoek naar eigenaar, benaderen eigenaar, eventueel via media, voertuig laten verwijderen, Eventueel toepassen bestuursdwang
Te koop aanbieden van voertuigen	3	Verminderen van overlast van te koop aangeboden voertuigen	Bij signalering of bij melding. Alleen toegestaan in daarvoor bestemde percelen ruimtelijk plan	Onderzoek naar eigenaar, eigenaar voertuig aanspreken - Eventueel sanctioneren of toepassen bestuursdwang
Aanhangers en kampeervoertuigen in de openbare ruimte	2	Verminderen hinder van aanhangers en kampeervoertuigen in de openbare ruimte	Bij waarneming of bij melding	Inwoners aanspreken of aanschrijven. Eventueel sanctioneren en bestuursdwang toepassen
Voorwerpen en stoffen op de weg	1	Voorkomen gevaarlijke situaties	Meldingen en signaleren van gevaarlijke situaties	Voorwerpen en stoffen op de weg op laten ruimen, eventueel door gespecialiseerd bedrijf
Verontreiniging door honden	3	Voorkoming van vervuiling door hondenpoep in de openbare ruimte	Aan de hand van constateringen per dorp / buurt wordt de inzet bepaald. Met gerichte acties eventueel door boa's in burger laten waarnemen	Gesprek met de buurt bij meerdere signalen, gezamenlijke afspraken over aanspreken bij niet opruimen. Eerst waarschuwen, altijd horen en in het geval van communicatie vooraf, sanctioneren
Loslopende honden	1	Voorkoming overlast en bijtincidenten door loslopende honden in de openbare ruimte	Aan de hand van de constateringen per dorp / buurt wordt de inzet bepaald. Gedurende reguliere controles	Eerst waarschuwen - In het geval van communicatie vooraf direct sanctioneren
Plakken en kladden	3	Verbeteren aanzicht straatbeeld en voorkomen van verloedering	Gebiedsgerichte inzet n.a.v. meldingen/ probleem-locaties	Bij overlastmeldingen de overtreder (opdrachtgever) waarschuwen

Onderwerp	Prio.	Doel	Werkwijze	Strategie
Paasvuren	1	Controle naleving voorwaarden ontheffing	Bezoek bij alle paasvuren, vastleggen feitelijke situatie	Inzicht en informatie als input voor komende jaren. Eventueel sanctioneren of toepassen bestuursdwang

6. OMGEVINGSRECHT

6.1 Thema's

In de lijn van de keuzes uit de Kadernota Veiligheid, Toezicht en Handhaving en de ervaring van afgelopen jaren is een prioritering opgesteld. Deze wordt aangehouden en wordt door de invoering van de Wet kwaliteitsborging (Wkb) anders. De Omgevingswet en de Wkb zijn op 1 januari 2024 in werking getreden. De gevolgen van deze wetsinvoering komen in de loop van het jaar duidelijker in beeld. De komende jaren zijn een periode waarbij de resultaten van de Wkb goed gemonitord en geëvalueerd worden.

Daarnaast worden reeds aangevraagde en verleende omgevingsvergunningen onder de Wabo op de oude wijze afgehandeld. Het oude recht blijft van toepassing en deze vallen niet onder de Omgevingswet noch de Wkb. Doordat we eind 2023 een grote hoeveelheid wabo-aanvragen hebben ontvangen, is de inzet in de eerste periode gericht op de afhandeling hiervan.

Ook in 2024 liggen de primaire aandachtspunten bij het toezicht in dezelfde lijn als de controlepunten bij het proces om te komen tot vergunningverlening (toetsingsmatrix Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)). De primaire aandachtspunten zijn:

- Constructieve veiligheid en brandveiligheid van (toekomstige) gebruiker;
- Constructieve veiligheid en brandveiligheid van (de omgeving van) het bouwwerk;
- Volledig toezicht op openbaar toegankelijke bouwwerken;
- Gezondheid (toekomstige) gebruikers.

En voor slopen zijn dat:

- Veilige en gezonde wijze van slopen voor directe omgeving en gebruikers;
- Het beperken van overlast voor de omgeving;
- Toezien op naleving van sloopvoorschriften (bedrijfsmatige asbestsaneringen en andere milieuaspecten bij RUD);
- Toezicht particuliere sloopmeldingen met asbest tot 35m² ligt bij de gemeente;
- Sloop bij monumenten.

Daarnaast vindt toezicht plaats op de naleving van:

- Gebruiksvoorschriften uit het omgevingsplan;
- Bouwkwiteit bestaande bouwwerken op kwaliteitsniveau bestaande bouw Bbl;
- Wetgeving ter voorkoming van illegale bouw;
- Sluiting van panden in het kader van de Opiumwet;

In 2024 willen we meer invulling geven aan projectmatig werken. In 2024 wordt starten we met het projectmatig aanpakken van handhaving label C kantoorgebouwen.

Wet kwaliteitsborging

Met de inwerkingtreding van de Wkb veranderen de rol en taken van het bevoegd gezag. Voor bouwwerken die onder gevolgklasse 1 vallen, vervalt de preventieve toetsing aan de bouwtechnische voorschriften door het bevoegd gezag. Deze rol beperkt zich voortaan tot het toetsen van de bouwmelding en de gereedmelding. De volledigheidstoets van de bouwmelding wordt aan de hand van de indieningsvereisten uitgevoerd. Daarnaast gaat het bevoegd gezag na of de risico's voldoende zijn geborgd. Bij de gereedmelding kijkt het bevoegd gezag of voldaan is aan de regels die aan de gereedmelding en de daarbij te verstrekken gegevens en bescheiden zijn gesteld. De markt is primair verantwoordelijk voor de

(technische)bouwkwaliteit en het uitgangspunt is dat afwijkingen door marktpartijen worden opgelost. Het bevoegd gezag heeft slechts een vangnetfunctie om excessen af te vangen. Het college blijft wel het bevoegd gezag voor toezicht en handhaving. In geval van strijdigheden tijdens de bouw, onvolledige dossiers bevoegd gezag zoals het ontbreken van de verklaring van de kwaliteitsborger of gegevens en bescheiden, maakt het college een afweging om op basis van de prioriteitenlijst handhavend op te treden zoals het opleggen van een bouwstop tijdens de bouw of om het gebruik van het bouwwerk wel of niet toe te staan. De prioriteiten zijn gesteld conform de primaire aandachtspunten bij toezicht op de overige gevolklassen.

Controle van vitale vakantieparken en de te transformeren vakantieparken naar een woonbestemming

Het programma vitale vakantieparken vraagt inzet van omgevingstoezicht. Gelet op de specifieke opgave is de inzet apart georganiseerd en zijn er vanuit de programmabegroting middelen beschikbaar gesteld. De inzet wordt aangestuurd vanuit het programma VVP. De inzet vanuit omgevingstoezicht is enkel gericht op handhaving bij gebruik in strijd met het omgevingsplan en illegale bebouwing in strijd met de Omgevingswet. Van belang is dat er geen sprake is van illegale bebouwing en gebruik. Daarnaast dienen de te bewonen recreatiegebouwen te voldoen aan het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) voor de functie wonen.

Handhaving label c kantoorgebouwen (projectmatig)

Kantoorgebouwen moeten per 1 januari 2023 minimaal een energielabel C hebben. Dit geldt alleen voor gebouwen met een vloeroppervlakte van meer dan 100m² en waar minimaal 50% kantoorpand is. Voorheen was deze verplichting opgenomen in het Bouwbesluit 2012 en is overgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. In 2023 is een inventarisatie gemaakt van het aantal kantoorgebouwen die minimaal een energielabel C dienen te hebben. Voor de gemeente De Wolden betreft dit ongeveer 30 kantoorgebouwen. De eigenaren van deze kantoorgebouwen hebben in 2023 informatiebrieven ontvangen. In het voorjaar ontvangen de eigenaren een aanschrijving. Indien na hercontrole blijkt dat er sprake is van het ontbreken van een redelijke planning of geregistreerde label C, wordt een handavingsprocedure opgestart.

Processen en samenwerking

In 2024 vindt een nadere uitwerking plaats van de processen binnen team omgevingstoezicht. Het doel hiervan is om processen doelgericht, efficiënt en inzichtelijk te krijgen. Daarnaast wil het team Toezicht graag de samenwerking met de partners intensiveren. Om de doelen met betrekking tot de (interne) processen en de samenwerking met zowel interne als externe partners te bevorderen wordt hieraan in 2024 prioriteit gegeven.

6.2 Prioritering

Om met de beperkte capaciteit in menskracht uitvoering te geven aan de wettelijke taken, zijn keuzes nodig op welke thema's wel en op welke thema's niet of slechts minimaal wordt ingezet. Hieronder zijn de te handhaven situaties nader uitgewerkt op basis van de geformuleerde uitgangspunten en met inachtneming van de knelpunten. Prioritaire thema's (1) gaan voor op andere belangrijke thema's (2), die op hun beurt weer voorgaan op situaties met een lage prioriteit (3). In onderstaand overzicht zijn de taken per onderwerp weergegeven met daarbij de prioritering, het doel, de werkwijze en de strategie.

Onderwerp	Prio.	Doel	Werkwijze	Strategie
Handavings-verzoeken omgevingsrecht	1	Afhandeling van verzoeken naleving van wet- en regelgeving	Beoordelen verzoek, contact belanghebbenden, Legalisatieonderzoek en formeel besluit	Juridisch houdbare besluiten, maar ook op zoek naar vraag achter het verzoek
Meldingen	1	Afhandeling van verzoeken naleving van wet- en regelgeving	Meldingen worden opgepakt volgens de volgende (sub)prioritering: 1. veiligheid; 1. huisvesting arbeidsmigranten 2. illegale bouw;	Contact met melder en (mogelijke) overtreeders zoeken. Veelal ligt er een burenruzie aan ten grondslag, dan is inzet buurtbemiddeling of mediation betere oplossing

Onderwerp	Prio.	Doel	Werkwijze	Strategie
			2. omgevingsplan; 3. BAG 3. kappen, inrit, aanleg 3. rookkanalen 3. overig	
Handhaven ruimtelijk plan	2	Controle op naleving (gebruiks) voorwaarden omgevingsplan	Eigen waarnemingen (anders dan meldingen)	Zonder melding van derden geen actieve controle
Melding anoniem	3	Afhandeling van verzoeken	Beoordeling of sprake is van gevaarlijke situatie	Anonieme meldingen worden niet opgepakt, tenzij sprake is van gevaarlijke situatie
Vergunningsvrije bouwwerken	2	Controle op bouw kwaliteit en regelgeving	Controle op hoofdlijnen	Alleen indien sprake is van een melding of vanuit BAG
Controle tijdens de bouw en oplevercontroles	1	Controle op bouw kwaliteit en regelgeving	Afhandeling volgens vastgestelde risicogerichte controle protocol. Vanuit de workload van verleende vergunningen. Huidige workload circa 1.050 met jaarlijkse toename van circa 350.	Volgens vastgestelde strategie (bijlage 1)
Periodieke controles	2	Controle op regelgeving en naleving voorwaarden uit de vergunning	Periodieke controles van o.a. monumenten en mini campings	Alleen op basis van signalen
Intrekken oude vergunningen	3	Actueel bestand met vergunningen	Na contact met de vergunninghouder de mogelijkheid om alsnog uit te voeren	Invetten op uitvoering bouwplan, verrassingen omwonenden voorkomen
Beleidsregels soft- en harddrugs	1	Terugdringen van druggerelateerde overlast en brandgevaarlijke situatie beëindigen	Na opsporing drugspannen deze sluiten	Conform beleidsregel soft- en harddrug bijlage 2
Illegale bomenkap	2	In stand houden van waardevol openbaar en particulier groen	Samenwerking met beheer. Signaleren van boomkap en controleren van afgegeven vergunningen	Rapporteren aan beheer openbare ruimte ivm de herplantplicht. Op basis van meldingen
Vitale vakantieparken	1	Bijdrage leveren aan het realiseren van de doelen van het programma VVP	Aansturing vanuit programma VVP	Handhaving omgevingsplan
Label c kantoorgebouwen	1	Voldoende energiezuinige en duurzame kantoorgebouwen	Aanschrijven van reeds geïnformeerde eigenaren	Zorgen dat eigenaren voldoende maatregelen treffen voor minimaal c-label.
Evenementen	2	Controle op veiligheid van met name de tijdelijke bouwwerken	Samen met de boa's en constructeur controle van de tijdelijke bouwwerken (tenten, tribunes e.d.).	Controle van de voorschriften uit de vergunning (veelal voorschriften van de leverancier van een tijdelijk bouwwerk).

7. CAPACITEIT

Voor de uitvoering van de hiervoor genoemde taken is de volgende capaciteit beschikbaar (peildatum 1 januari 2024).

Taak	Taakonderdeel	Uitvoerder	Totaal fte SWO	Aantal fte dwd
Toezicht omgevingsrecht	Toezicht bouwen, slopen, uitvoeren van werken, gebruiksregels omgevingsplan (exclusief inzet programma VVP)	Toezichthouder omgevingsrecht	6,67	2,5
Handhaving	Aanschrijvingen Verzoeken om handhaving/klachten Bezwaar- en beroepsprocedures	Juridisch- en beleidsmedewerker	2	1,4
Handhaving	Toezicht en handhaving openbare ruimte	Toezichthouder openbare ruimte/Boa's	12,1	2,5

Toelichting:

Beschikbare capaciteit in de SWO wordt tussen de gemeenten verdeeld volgens de 70-30 % verhouding. Deze verhouding is niet van toepassing voor:

- Omgevingsrecht toezicht;
- Omgevingsrecht project vitale vakantieparken;
- Handhaving: toezicht openbare ruimte.

Gemeente De Wolden heeft in de begroting van 2023 de boa capaciteit structureel uitgebreid naar 2 fte. Aanvullend hierop is in de begroting van 2024 de capaciteit structureel uitgebreid met een senior boa voor beide gemeenten. In bovenstaande tabel is deze uitbreiding verwerkt (0,5 fte). Verder zijn in de begroting van 2023 voor 2 jaar middelen beschikbaar gesteld voor 1 fte wabo-toezichthouder. Met oog op de ontwikkelingen als gevolg van de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is gekozen voor inzet van een bepaalde periode.

Bijlage 1: Toezicht controle tijdens de bouw.

Door de invoering van de wet kwaliteitsborging en de effecten hiervan op de personele inzet van toezichthouders zijn wij vooruitlopend begonnen met de invoering van een aangepaste werkwijze. De aangepaste werkwijze is meer risico gericht en meer verantwoordelijkheid bij de vergunninghouders. Voor zowel De Wolden als Hogeveen worden vergunningen op dezelfde werkwijze gecontroleerd, met uitzondering van de controle op de balievergunning. De balievergunning, waarbij de verantwoordelijkheid bij de bouwer ligt, is uniek voor gemeente De Wolden.

Vergunningen worden steekproef of niet steekproef gecontroleerd. Waarbij tevens risicogericht wordt gewerkt. Bouwwerken met hoger risico, zoals publieke bouwwerken, worden meer gecontroleerd dan bouwwerken met lager risico, zoals een werktuigenberging. En aannemers waarvan we ervaring hebben dat die degelijk werk uitvoeren, krijgen minder controles dan aannemers waarbij ervaring is dat meer aandachtspunten en overtredingen zijn. We werken met 3 categorieën. Deze categorieën zijn onderverdeeld aan de hand van de aangegeven bouwkosten en opgaven van toekomstig gebruik door de aanvrager.

1. Publieke vergunningen/bouwwerken

Worden allemaal gecontroleerd ongeacht categorie of prijsklasse.

2. Wonen

<€ 100.000 deze vergunningen kunnen zonder controle worden afgesloten. Wel administratieve afhandeling nodig.

>€ 100.000 en <€ 350.000 deze vergunningen worden steekproefsgewijs gecontroleerd.

>€ 350.000 deze vergunningen worden steekproefsgewijs gecontroleerd. Deze worden zwaarder gecontroleerd, over het algemeen complexer van aard.

3. Bedrijven

<€ 100.000 deze vergunningen kunnen zonder controle worden afgesloten. Wel administratieve afhandeling nodig.

>€ 100.000 en <€ 350.000 deze vergunningen worden steekproefsgewijs gecontroleerd door de gehele categorie heen.

>€ 350.000 deze vergunningen worden steekproefsgewijs gecontroleerd door de gehele categorie heen. Deze worden zwaarder gecontroleerd, over het algemeen complexer van aard.

Grote bouwprojecten hebben specifieke aandacht van bouwtoezicht. Waarbij ook aandacht is voor veiligheid rondom het bouwterrein. Zoals aan- en afvoer van materieel en afsluiting van het terrein. Ten aanzien van de verleende balievergunningen wordt gecontroleerd in de geest van de Wkb. De gecertificeerde deskundige (architect of aannemer) dient bij het gereedmelden een dossier overleggen. Inclusief de door de hoofdconstructeur goedgekeurde detailberekeningen en verklaring dat is gebouwd volgens het bouwbesluit. Pas dan kunnen we het bouwwerk gereed verklaren en kan het in gebruik worden genomen. Indien hier niet aan wordt voldaan volgt een gele kaart. Bij twee gele kaarten kan deze deskundig geen balievergunning meer aanvragen.

